

Trafikskadenämnden

Referat 2-2021

Fråga om en skadelidande gjort sannolikt att han som oskadad skulle ha fortsatt att arbeta efter 65 års ålder

Det räcker inte att den skadelidande påstår att han eller hon skulle ha arbetat efter 65 års ålder.

Faktorer som talar för att den skadelidande som oskadad skulle ha arbetat efter 65 års ålder är att konkurrerande besvär saknas, att den skadelidandes insatser behövs på arbetsplatsen eller i branschen, att många i det aktuella yrket vill och kan arbeta vidare, att yrket och arbetsplatsen finns kvar i det område där den skadelidande bor samt att andra anställts i den skadelidandes ställe. Utredning i form av exempelvis statistik eller intyg behövs vanligen för att styrka ett påstående om ett visst förhållande.

Faktorer som inte bör beaktas vid bedömningen av om en skadelidande gjort arbete efter 65 års ålders sannolikt är hur han eller hon trivs på arbetsplatsen eller att en partner eller bekanta arbetar.

I

Av ett yttrande den 15 juni 2020 framgår bland annat följande.

NN skadade sig i en olycka i januari 2014 när han var 63 år gammal. Han hade arbetat heltid som ämneslärare i naturvetenskap på en gymnasieskola sedan 1978. Efter olyckan kunde han återgå i en anpassad tjänst om 25 procent av heltid i november 2014. På resterande del var han sjukskriven till dess han fyllde 65 år i maj 2015. Han avslutade sin tjänst den 1 september 2015 och började då också ta ut ålderspension.

NN gjorde gällande att han som oskadad skulle ha fortsatt att arbeta fyra dagar per vecka efter 65 års ålder. Att han skulle ha kunnat behålla sin anställning efter 67 års ålder vinner stöd i tillgänglig statistik. Hans hälsa är vid sidan av skadebetingade besvär så god att han skulle ha arbetat 50 procent åtminstone fram till 71 års ålder och därefter 10-20 procent om hälsan medgav. NN hänvisade till att lärarbristen är stor, särskilt inom de naturvetenskapliga ämnena på alla nivåer. Bekanta till honom, såväl inom skolvärlden som utanför, arbetar trots att de har passerat 70 år. Även hans två år äldre fru arbetar fortfarande till viss del och det hade varit naturligt också för honom att fortsätta att arbeta.

Föreningen godtog att NN som oskadad skulle ha arbetat fyra dagar i veckan fram till 67 års ålder. Däremot ansåg föreningen att han inte gjort sannolikt att han skulle ha fortsatt att arbeta även efter 67 års ålder.

Av ett intyg av områdeschefen för utbildning och arbetsmarknad från november 2016 framgick att NN skulle ha haft möjlighet att arbeta heltid fram till 67 års ålder inom ramen för sitt anställningsavtal. Enligt intyget finns ett stort behov av lärare med hans kompetens och det har anställts nya lärare med den kompetensen sedan han slutade.

Av statistik framgår att 2,8 procent av lärarna på gymnasienivå var äldre än 65 år under läsåret 2018/2019. Av samtliga lärare ökade andelen som arbetade vid eller efter 67 års ålder från 0,3 procent 2010 till 1,6 procent 2018. Motsvarande siffror för gymnasielärare i allmänna ämnen var 0,3 procent 2010 och 1,7 procent 2018.

Nämndens bedömning

Ersättning för inkomstförlust betalas normalt ut löpande i form av en livränta fram till 65 års ålder. Det är fortfarande vanligt att lämna arbetslivet och/eller ta ut pensionsförmån före 65 års ålder och därför förordar nämnden schablonåldern 65 år som den tidpunkt då ersättning för inkomstförlust ska upphöra att utbetalas, trots att en anställd har laglig rätt att kvarstå i sin anställning ytterligare några år. Om en skadelidande uppger att han eller hon skulle ha arbetat längre än till 65 års ålder som oskadad måste en individuell bedömning göras. Det är den skadelidande som ska göra sannolikt att han eller hon skulle ha arbetat efter 65 års ålder.

Nämnden konstaterade att NN utöver sina skadebetingade besvär var väsentligen frisk och att det alltså inte fanns några konkurrerande besvär som skulle ha kunnat hindra arbete efter 65 års ålder. Han hade kvar sin anpassade tjänst i fyra månader efter 65-årsdagen. Nämnden fäste stor vikt vid det intyg som upprättats av områdeschefen för utbildning och arbetsmarknad. Av intyget framgick att han skulle ha kunnat behålla sin anställning till 67 års ålder, att hans insatser behövdes på arbetsplatsen och att andra lärare anställdes i hans ställe. Sammantaget fann nämnden att NN hade gjort sannolikt att han som oskadad skulle ha arbetat fyra dagar i veckan fram till 67 års ålder.

Med den statistik och de övriga omständigheter som åberopades hade han däremot inte gjort sannolikt att han skulle ha varit kvar i arbete efter 67 års ålder.

II

Av ett yttrande den 15 juni 2020 framgår bland annat följande.

NN skadade sig i en olycka i december 2008 när han var 55 år gammal. Parterna var överens om att han som oskadad skulle ha fortsatt att arbeta heltid som ingenjör till 67 års ålder. Efter olyckan blev han helt sjukskriven och fick sedermera hel sjukersättning i oktober 2015.

Arbetsgivaren uppgav följande. Företaget hade 1 000 anställda i Sverige, varav 140-150 på den ort där NN arbetade. Målet var att fördubbla personalstyrkan till 2025. Företaget hade många uppdrag och arbetsmarknaden för ingenjörer var mycket god. Företaget utgår från att en anställd arbetar till 67 år om inte han eller hon säger upp sig. Det blir vidare allt vanligare att fortsätta arbeta efter 65 år, och många som slutar vid den åldern kommer tillbaka som timanställda eller i visstidsanställning. På företaget fanns ca 30 ingenjörer i sådana anställningar som var mellan 65-67 år. Det saknades statistik som visade hur många ingenjörer som slutar vid 65 års ålder eller som fortsätter att arbeta till 67 års ålder.

Nämndens bedömning

Ersättning för inkomstförlust betalas normalt ut löpande i form av en livränta fram till 65 års ålder. Det är fortfarande vanligt att lämna arbetslivet och/eller ta ut pensionsförmån före 65 års ålder och därför förordar nämnden schablonåldern 65 år som den tidpunkt då ersättning för inkomstförlust ska upphöra att utbetalas, trots att en anställd har laglig rätt att kvarstå i sin anställning ytterligare några år. Om en skadelidande påstår att han eller hon skulle ha arbetat längre än till 65 års ålder som oskadad måste en individuell bedömning göras. Det är den skadelidande som ska göra sannolikt att han eller hon skulle ha arbetat efter 65 års ålder.

Det räcker inte att den skadelidande uppger att han eller hon skulle ha arbetat efter 65 års ålder och åberopar sin lagliga rätt att arbeta ytterligare några år. Det räcker inte heller att hänvisa till att en partner fortfarande arbetar eller till bekantas arbetsförhållanden eller till att man trivs på arbetsplatsen.

Faktorer som kan beaktas vid bedömningen är till exempel behovet av den skadelidandes insatser på arbetsplatsen eller i branschen, hur vanligt det är att anställda vill och kan arbeta efter 65 års ålder i det aktuella yrket samt om yrket och arbetsplatsen finns kvar i det område där den skadelidande bor.

Nämnden konstaterade att de uppgifter som arbetsgivaren lämnat i ärendet bekräftade att det förelåg flera faktorer som talade för att NN som oskadad skulle ha arbetat heltid till 67 års ålder och att han därmed hade gjort sitt påstående sannolikt.

(Dnr 195-2020 och 202-2020)